GAZETA KRAKOWSKA

Nro 74.

Z KRAKOWA DNIA 15 WRZESNIA 1822 ROKU W NIEDZIELĘ.

— *Z Krakowa.* —

D. 11 b. m. odbyła się zwykłym sposobem doroczna uroczystość ustalenia Rzeczypospolitey Krakowskiey. Huk moździerzy zwiastował ią mieszkańcom przed wschodem słonca. O godzinie 10 odbyło się w Kościele Archipresbyteralnym Panny Maryi wielkie nabożeństwo, w obecności Władz kraiowych, Rezydentów Nayiaśnieyszych Trzech Protektorów i licznie zgromadzonego ludu, który do Wszechmocnego Stwórcy wznosił modły o pomyślność Nayiaśnieyszych Protektorów. Na obiedzie u JW. Prezesa Senatu, na który zaproszonemi byli JJWW. Rezydenci trzech Opiekuńczych Dworów, Senatorowie, Naczelnicy Władz cywilnych i duchownych kraiowych, członki Akademii i inne osoby, spełniono toasty: Za zdrowie i powodzenie Nayiaśnieyszych Trzech Protektorów, i w szczególności Nayiaśnieyszego Alexandra Cesarza Wszech Rossyy i Króla Polskiego, Którego Imieniny obchodzone były razem z tą uroczystością. JJWWni Rezydenci spełnili nawzaiem zdrowie za pomyślność Rzeczypospolitey. Muzyka woyskowa i huk moździerzy towarzyszyły tey narodowey uczcie. — Tegoż dnia po południu dana była na piękney równinie na mieyscu dawnych wałów uczta dla 300 oboiey płci około upięknienia miasta pracuiących robotników, którzy hoynie uczęstowanemi zostali. W środku tego mieysca wystawiony był słup na 10 sążni wysoki, na którego wierzchołku znaydowała się nagroda dla tego, który iey dosięgnąć potrafi. Wylazł tam chłopak wieyski i zabrał nowe boty, czapkę, butelkę wina i 25 Złp. Zachęcony powtórną składką powtórzył z [illegible] widzów tę podróż. Uroczystość dnia tego zakończyło w wieczór piękne oświecenie miasta.

Z Warszawy d. 6 Września.

Nayiaśnieyszy Pan zaszczycić raczył ozdobami Orderu S. Stanisława:

Klassy II.

WW. Augustyna Karskiego, Referendarza Stanu Nadzwyczaynego, i Sekretarza Jeneralnego Kommissyi Rządowey Spraw Wewnętrznych i Policyi; i Jana Turskiego, Prezesa Trybunału I. Instancyi Woiewództwa Płockiego.

Klassy III.

WW. Franciszka Jaźwińskiego, Antoniego Fiiałkowskiego, Wincentego Bielskiego, Naczelników Wydziałów Kommissyi Rządowey Spraw Wewnętrz. i Policyi, Tomasza Roskiewicza, Naczel-

nika Biora teyże Kommissyi, i Kazimierza Lachowicza, Kommissarza delegowanego w Obwód Siedlecki.

Klassy IV.

WW. Józefa Krzyżanowskiego, Onufrego Kowalewskiego, Wincentego Kozłowskiego, i Jakóba Łaszczyńskiego, Naczelników Biór Kommissyi Rządowey Spraw Wewnętrznych i Policyi.

Również Nayiaśnieyszy Cesarz i Król raczył ozdobić W. Mateusza Lubowidzkiego Viceprezydenta Miasta Stołecznego Warszawy Orderem S. Anny II. klassy z brylantami.

W Imieniu Nayiaśnieyszego
ALEXANDRA I.
CESARZA WSZECH ROSSYY, KRÓLA POLSKIEGO &c. &c. &c
XIĄŻĘ NAMIESTNIK KRÓLEWSKI
w Radzie Stanu.

Gdy powody, które Nas skłoniły do zmiany w niektórych punktach pierwiastkowych urządzeń walnych Jarmarków Warszawskich przez Postanowienie Nasze pod d. 23 Kwietnia r. b. tem są dziś mocnieysze, że zaprowadzić się maiąca w krótce nowa Taryffa Celna i ułożone stosunki handlowe między Państwem Rossyyskiem, a Królestwem Polskiem, wymagaią skutecznych dla dopięcia zamierzonego w nich celu, urządzeń, na przedstawienie przez Kommissyi Rządowey Przychodów i Skarbu, postanowiliśmy i stanowiemy:

Art: 1. Od wszelkich towarów na walny Jarmark Jesienny Warszawski Wszystkich Swiętych w roku bieżącym sprowadzonych i bez różnicy, czyli takowe na dalszy handel, lub też na spotrzebowanie prywatne sprzedawane będą, cło całkowite wchodowe i konsumowe, Taryffą dotychczasową przepisane opłacanem bydź ma.

Art: 2. Wprowadzenie wszelkich sukien zagranicznych odtąd zakazane iest. — Wszelkie iednakże wyrobki wełniane bez różnicy z fabryk i rękodzielni Pruskich pochodzące, świadectwami pochodzenia opatrzone, powyższemu przepisowi nie są uległe, lecz iedynie tym urządzeniom, które tak co do nich iako i co do wyrobów z skór, lnu i konopi, Postanowieniem Naszem z dnia 23 Kwietnia r. b. objęte są, i do dalszey dyspozycyi zachowuią się.

Art: 3. Cło konsumowe od cukru czerwonego, żółtego i białego nie rafinowanego, ma bydź zrównane z cłem od cukru Rafinat, Mellis i Lump, dotychczas pobieranem, czyli do zł. pol. pięćdziesiąt ośm groszy dziesięć od cetnara podwyższone, tak, iżby łącznie z cłem wchodowem Taryffą oznaczonem opłata Celna od cetnara iednego przez ciąg czasu w poprzednim Artykule wzmiankowany złotych polskich sześćdziesiąt ośm, groszy dziesięć, w ogóle wynosiła.

Wykonanie niniejszego Postanowienia Naszego Kommissyiom Rządowym Spraw Wewnętrznych i Policyi, oraz Przychodów i Skarbu, w czem do którey należy, polecamy.

Działo się w Warszawie na posiedzeniu Rady Administracyyney d. 30 Sierpnia 1822 r.

(podpisano) *Zaiączek.*

Minister Prezyduiący w Kommissyi Rządowey Przychodów i Skarbu
(pod.) Xże X. *Lubecki.*

Radca Sekretarz Stanu, Jenerał Brygady
(podp:) *Kosseski.*

Zgodno z Oryginałem:
Radca Sekretarz Stanu, Jenerał Brygady
(podp.) *Kossecki.*
Za zgodność:
Kruszyński, Sekr: Jen: K. R. P. i S.

Z Petersburga d. 3 Sierpnia d. k.

Przez rozkaz dzienny d. 28 Lipca wydany, Jego Cesarska Mość oświadczył swe zadowolnienie z odbytego w dniu tym przeglądu woysk korpusu gwardyi, dowodzącemu tym korpusem Jenerałowi Jazdy Uwarowi, wszystkim Panom Jenerałom, oraz officerom sztabowym i wyższym, a dla niższych rang żołnierzy, którzy byli na przeględzie, przeznaczył po rublu, po funcie mięsa i porcyi wódki na każdego.

Jego Cesarska Mość oświadczył szczególne Naywyższe zadowolnienie Jenerał Adjutantowi Goleniszczewu Kutuzowu, za pieczołowitość iego o karność i porządek w woyskach, które zostawały w Petersburgu przez cały czas iego nad niemi dowództwa.

Naywyższym Ukazem, danym rządzącemu Senatowi z własnoręcznym Jego Cesarskiey Mci podpisem w dniu 24 Lipca r. b. dotychczasowa Gubernija Kaukazka została zamienioną w Obłast (obwód) i podzieloną na 4 powiaty, kassuiąc miasto Alexandrowsk, a powiat iego przyłączaiąc do sąsiedzkich powiatów, według przedstawionego planu przez Jenerała Jermołowa.

Z Paryża d. 28 Sierpnia.

Dnia 25 w dniu S. Ludwika słuchał Król Mszy S. w kaplicy, potem pokazał się na ganku szklaney galeryi ku ogrodowi. J. K. M. przyymował powinszowania od swey rodziny, wielkich urzędników, ciała dyplomatycznego, i t. d. i uświetnił ten dzień rozdaniem orderów i innemi łaskami. — O godzinie 2giey z południa nastąpiło odsłonienie pomnika Ludwika XIV. Prefekt Sekwany Chabrol po miáney przy tey uroczystości mowie, oddał 115to letniemu żołnierzowi Huet krzyż legii honorowey z temi wyrazy: "Współcześniku Ludwika XIV przyymiy ten znak honorowy! Udziela ci go Król iako naystarszemu żołnierzowi Francuzkiemu. Urodzony pod Ludwikiem wielkim, widziałeś odradzaiące się pokolenia i byłeś świadkiem, że państwo iego iest równie nieśmiertelne, iak iego sława." Akademiia odbyła także dnia tego posiedzenie i rozdała nagrody, które PP. Maliturne, Patin i Alletz otrzymali.

Onegday pracował Król z Ministrem spraw zagranicznych, a dziś rano wprowadziciel zagranicznych Posłów, P. Lalive odebrał od J. K. Mci rozkaz wprowadzenia nowego Hiszpańskiego Posła San Lorenzo. O godzinie 12 była Ministrowska rada pod prezydencyą J. Król: Mci która przeszło dwie godziny trwała.

W tey chwili nadiechał tu z pismami pierwszy sekretarz naszego poselstwa w Petersburgu, Hr. Gabriac, który dnia 14 b. m. Petersburg opuścił.

Gazeta Liońska odwołyie wiadomość, iakoby pod tem miastem założony bydź miał obóz z 10,000 ludzi.

D. 23 Baron Pasquier, były Minister spraw zagranicznych poiechał do Włoch. Sądzą więc, iż znaydować się będzie w Weronie podczas kongressu.

W Tuluzie przywracaią czarne i szare pokutuiące bractwa.

Historyi Michaud o krucyiacie przeciw poganom wyszła tu iuż 7ma część. Autor został niedawno przez przełożonego XX. Reformatów w Jerozolimie kawalerem Grobu Sgo mianowany.

Onegday odiechał ztąd Poseł Rossyy-

ski Hr. Pozzo di Borgo, w towarzystwie Sekretarza poselstwa swoiego Kawalera Poggenpole, do Wiednia.

Pisma nasze ciągle zapełnione są sprawą spiskowych w Roszeli.

Sprawa przeciw Jenerałowi Berton i iego wspólnikom rozpoczęła się d. 26 b. m. w Poitiers. Urządzono w starym zamku na sąd salę, ktora pomieścić może oskarżonych i świadków. Dla Dam zrobiono zakratowaną lożę i podobnąż dla sędziów, którzy tey nie sądzą sprawy, dla innych atoli widzów niewiele pozostało mieysca. Redaktorowie pism tuteyszych posłali tam szypkopiszących dla opisania toku sprawy. Pomiędzy 163 świadkami nayceluieyszym iest Wolfel, ktory Bertona uwięził, i który pomiędzy 33 obecnemi oskarżonemi naywiększą na siebie zwraca uwagę. Dla bezpiecznego przeprowadzenia oskarżonych do sądu urządzone są wozy i Bartona znaczna straż żandarmów otacza. Berton, Pułkownik Alix i Lekarz Caffé zaymuią pierwszą ławkę. Berton i inni oskarzeni oświadczyli, iż z będących na liście sędziów przysięgłych życzą sobie mieć trzech za świadków. Prokurator Królewski zwrócił zatem uwagę sądu, iż ieżeli na żądania oskarżonych zezwalać będzie, tedy liczba wyiętych przeydzie prawem przepisaną 12tu. Ale gdy Alix i inni przestawali na tym składzie, zezwolił także sąd, P. Pangot prezydował. Tu Jenerał Berton od czytał z następuiącym wstępem: "Podpisany J. B. Berton, marszałek polny, kawaler orderów Królewskiego legii honorowey, S. Ludwika i Szweckiego," protestacyią, iż nie dozwolono mu za obrońcę Patrona Paryzkiego Merilhon lub Rozfortskiego Menars., ale narzucono P. Drault z Poitiers, który sam nie sądzi się bydź do takowego czynu zdatnym. Prokurator Królewski oświadczył wprawdzie ubolewanie, iż Berton nie może obrać sobie obrońcę, w ktorym miałby ufność; ale wyrok z r. 1810 zabrania przybierać patrona od innego sądu, bez wyraźnego pozwolenia Ministra sprawiedliwości, którego ten odmówił. Gdy sąd przystawał na żądanie Bertona, chciał się Drault oddalić; ale prokurator nie dozwolił, ponieważ z urzędu iest za obrońcę oskarżonemu przydany. Tu żalił się Berton na postępowanie względem niego i porównał go z postępowaniem inkwizycyi. Dopiero o godzinie 11 dozwolono mu naradzić się z P. Drault, i to przez kratę, tak, iżby odźwierny i żandarmowie wszystko słyszeć mogli. Drault chciał podać mu notę, ale podsłuchuiący odźwierny wyrwał mu ią. Wszystko zmierza do pozbawienia go wszelkiey obrony. Prezes oświadczył nakoniec, iż każe iego obrońcy wszystkie akta udzielić. Drault wniósł potem o nieprzyzwoitość sądu, gdyż sąd Parów naznaczony iest prawami na sprawy o zbrodnią kraiu. Lecz sąd odrzucił ten wniosek, i na tem dnia tego zakończył swoie posiedzenie, które nazaiutrz o godzinie 10 z rana rozpoczął.

Z Madrytu d. 17 Sierpnia.

Królowa iest ciągle słaba, i lubo SS. Sakramenta przyięła, niema iednak o iey życie obawy. Do iedney z Dam swoich rzec miała: "Wiem, iż taki sam los mnie czeka, iaki spotkał nieszczęśliwą Małżonkę Ludwika XVI, ale nigdy Małżonka moiego nie opuszczę.

Sąd woienny skazał na śmierć Porucznika gwardyi Królewskiey Gouffieu, Francuza, ktory oskarżony był o należenie do buntu gwardyi i zabóystwa Pod-

pułkownika Landaburu. Poseł Francuzki ma się za nim wstawiać.

Intendent Hrabiny Talara, Gomez, i P. Castella, Kapitan w pułku Ferdynanda VII, którzy znanemi są iako nieprzyiaciele systematu konstytucyynego, chociaż przebrali się iako nosiciele wody, poznanemi zostali; pierwszego przytrzymał obywatel, a drugiemu udało się uciec. Wczoray przyprowadzono do tuteyszego więzienia 29 officerów z gwardyi do Pardo uszłey. Przyprowadzono oraz dwu synów Jenerała St. Marc i innych officerów, którzy się ukrywali. Municypalność wydała z tego powodu surowy rozkaz do naymuiących mieszkania i właścicieli domów zaiezdnych.

Nowe Ministeryum oświadczyło wszystkim urzędnikom swoim, iż który nie okaże się całą siłą przychylny teraźnieyszemu Rządowi, będzie natychmiast oddalony.

Powstanie przeciw konstytucyi, które d. 1 Sierpnia w Ronda i okolicznych górach wybuchnęło, utrzymuie się ciągle. Biskupi Malagi i Ceuty znaydować się maią na iego czele.

Rząd posłał przeciw powstańcom w Sierra de Bonda 1500 woyska.

Dziennik Universal wyraża: że naypierwszym warunkiem traktatu z Portugalią bydź powinno wysłanie do Hiszpanii 12,000 woyska na przytłumienie powstania i obrony kraiu, i postawienie na granicach Galicyi, Estramadury i Kastylii 8000 ludzi, dla zapobieżenia ucieczce powstańców do Portugalii.

Od granic Hiszpańskich d. 18 Sierpnia.

Roialiści są ciągle w posiadłości Tortosy. — Poczta z Perpignanu została przy Junquetra od dywizyi woyska wiary przytrzymaną; zabrano wszystkie rządowe pisma, a prywatne listy przepuszczono.

Były Minister Mataflorida przybył d. 13 b. m. do Seo d'Urgel. D. 14 został tam Rząd Królewski ustanowiony, a d. 15 cywilne i woyskowe władze wykonały uroczystą przysięgę. Mataflorida był z naywiększą radością przyięty.

Misas i inni naczelnicy woyska wiary pobili zupełnie dywizyią woyska konstytucyynego: 200 ranionych i zabitych pozostało na placu boiu, a 250 jeńców przyprowadzono do Urgel. — Urządzany iest znaczny korpus, który pod namiestnikiem Trapisty działać ma w Kastylii.

Z Seo d'Urgel d. 7 Sierpnia.

Trzy czwarte części posiadamy iuż Katalonii (wyraża list officera woyska wiary) i liberaliści zostaną w krótce tylko przy warownych miastach, w których ich opaszemy. Trudno wystawić sobie zapału woyska naszego. Liczba iego wynosi iuż przeszło 30,000.

Przybył tu wczoray Jenerał Eroles - iutro obeymie dowodztwo nad tą prowincyią i woyskiem. Wczoray nadeszło tu mnostwo sukna dla ubrania woyska.

Trapista udał się z resztą swey dywizyi do Arragonii.

Arcybiskup Creus iest prezesem tuteyszey junty. Co chwila oczekiwany iest Margr: Mataflorida, i nim 8 dni upłynie, będzie nowa rejencyia królestwa ustanowiona. Katalonia nie liczy iuż 20 konstytucyynych kamieni; liberalne miasto Reus obaliło także swoie.

Z Lizbony d. 10 Sierpnia.

Gazeta rządowa zawiera urzędową korrespondencyią między Ministrem Ferreira i sprawuiącym tu interessa Pruskie

P. Olfers, o przyięciu sprawuiącego nasze interessa przy Dworze Pruskim P. Oliveira, o czem P. Ferreira, P. Olfers iako o przyiacielskiem zdarzeniu doniósł lecz to dało powód do ustney rozmowy, po którey P. Olfers żądał paszportu do wyiazdu i d. 8 ten otrzymał.

Na hypotekę nowey pożyczki podane są celne dochody i opłata od tabaczki.

Z Londynu d. 30 Sierpnia.

Wpiątek znaydował się Król w Edinburgu na obiedzie, który dali dla niego Lord Provost i obywatele Edinburgscy w gmachu parlamentowym. Gdy zdrowie J. K. Mci z naywiększym zapałem spełnione zostało, stanął Monarcha z Krzesła i rzekł: "Nie iestem w stanie wyrazić ludowi moiey wdzięczności, ale zapewniam go, iż dzień przybycia tu mego i serdeczne mnie przyięcie, będą mi iako naydroższe w mem życiu zawsze pamiętne. Milordzie Provost, Lordowie i zacni Panowie! Dziękuie wam za dzisieysze przyięcie i zapewniam szczerze, iż nigdy nie zapomnę przyiemności, którey dziś w waszem doznałem gmachu.,, Po niejakiey chwili podniósł się Król powtórnie i rzekł: Korzystam z tey okoliczności dla spełnienia zdrowia dzisieyszego Barona Lorda Provost, Pana Arbutnot i wszystkich obywateli Edinburgskich.,, Lord Provost wyniesiony niespodziewanie na barona, ukląknął zaraz i ucałował rękę J. Kr. Mci. Nim Król opuścił salą spełnił ieszcze następuiący toast: Za zdrowie Naczelników i pokoleń Goralów Szkockich! Oby Bóg błogosławił plackowemu kraiowi!,, (Szkotowie lubią bowiem bardzo placki z owsianey mąki i z tego powodu nazywaią ich kray plackowem.) W niedzielę znaydował się Król na nabożeństwie w katedralnym kościele, w poniedziałek na wielkim balu, a we wtorek na teatrze. — J.K.M. zamyślał wczoray odpłynąć z Edinburga, a w niedzielę w wieczór lub w poniadziałek rano stanąć w Londynie. Zaraz po powrocie ma Król złożyć gabinetową radę.

P. Caning oświadczył przy obiedzie, który w Liwerpoolu dla niego dano, iż uda się do wschodnich Indyy.

Mówią, iż Lord Colchester, byly mówca niższey izby, wnieydzie teraz do Ministeryium.

Lord Erskine kazał w iedney z tuteyszych gazet umieścić list do Hr. Liwerpool (Ministra), w którym wzywa Rząd aby uiął się za Grekami i wsparł ten bohatyrski naród w walce przeciw Turkom.

Jeden z kupców w Birmingham sprzedał sam 200,000 medalów, które na podróż Króla do Szkocyi wybite zostały.

Podług ostatniego spisu Londyn i Westminster zawieraią 1 millionn 274,000 mieszkańców.

Teraz żyiacemi są 3 Margrabine Londonderry, z których dwie wdowy, to iest: macocha zmarłego teraz Ministra, pozostała po nim wdowa, i małżonka naszego Posła w Wiedniu (nazywaiącego się dawniey Lordem Steward.)

P. Wilberforce wezwany został od iednego z korrespondentów gazety Morning - Chronicle, aby wdał się za sprawą Greków i dołożył znaczenia swoiego do otworzenia składki na wykupienie wpadłych w niewolą Turecką Greków i Greczynek.

Doktór Catfield, pastor pod Kambridgą, wydał niedawno pismo za Grekami, które kończy następuiącym wez-

wanian: "Do was odzywam się Chrześciiańscy rodzice, pomniycie na starców w Scio! Chrześciiańskie matki na córki tamże! Chrześciiańscy w kościołach Nauczyciele na pomordowanych kapłanów! Krew ich woła zemsty; w duchu wiary zostawić możecie ukończenie dobrey sprawy Bogu, w którego ręku zostaie zwycięztwo, ale pomoc wasza nie powinna kończyć się tylko na życzeniach i modłach bo oni więcey potrzebuią; wzywaią was o wydobycie swych krewnych z więzów, swych żon z sromoty, a dzieci z niewoli, która sroższą iest nad śmierć. Z wzniesionemi w górę rękami i oczyma, zanoszą modły do powszechnego Zbawcy, pokładaią w nim nadzieię, wzywaią od was pomocy, iako pobratyńców wolności i synów iedneyże wiary, czczących tego samego Boga na krzyżu w swoich ółtarzach; nie zostawiaycież ich więc w sromocie i rozpaczy!"

Naynowsze listy z Limy pod dniem 7 Kwietnia donoszą, iż wyższe Peru znayduie się ciągle w ręku woysk Królewskich. Jenerał San Martin zebrał znowu do 6000 woyska i zamyślał z nim rozpocząć działania. Woyska Królewskie były panami całego brzegu od Pisko do Chili.

Stronnicy Jturbide w Mexyku zmnieyszaią się coraz bardziey. Sądzą, iż ieżeli nie okaże nadzwyczaynych talentów, tedy państwo iego nie długo potrwa. Wielu deputowanych opuściło Mexyk, i oświadczaią publicznie, iż kongres nie miał upoważnienia do obrania Cesarza. Starzy woyskowi usuwaią się także od służby.

Z Włoch d. 20 Sierpnia.

Wezuwiusz od 5 b. m. wyrzuca nieustannie z małego otworu ku Ottaiano ogień, lawę i popiół. — Zagęszczaiące się w Neapolu przerywanie publicznego bezpieczeństwa zniewoliło Rząd do wyznaczenia z trzech osób kommissyi do powściągnienia tego gatunku zdrożności. Postępowanie iey iest bardzo krótkie, jednak kara nie ma 100 kilów przechodzić. — Nadzwyczayny wicher na wodzie d. 25 Lipca ochronił skarb publiczny od znacznego wydatku; oczyścił bowiem tak dalece kanał Brindisi z piasku iż mogą znowu po nim płynąć wielkie statki, gdy iuż ledwie czołna przepłynąć mogły. — U księgarza Battagia w Wenecyi znayduią się drukowane Bonońskie pasterskie listy przeciw szkodliwem książkom, a mianowicie Woltera i Rousseau.

W początkach słychać było, iż flotta Turecka, która pokazała się pod Moreą, ale znowu zniknęła, wylądowała do Kandyi; ale to się nie potwierdziło. Podobnieyszą iest, iż miała zamiar uderzyć na zabraną pod Hydra Grecką flottylię. Egipska eskadra pod Jsmaelem Gibraltar oddzieliła się od Tureckiey, ponieważ pokazało się na niey morowe powietrze, na które wielu Egipcyianów umarło. Z resztą mówią, iż przy tey eskadrze znayduie się wiele małych Angielskich woiennych okrętów, które albo darowane, albo od Baszy Egipskiego zakupione zostały.

Z Liworna d. 19 Sierpnia.

Wczoray i dziś przybyło na tuteysze przedporcie kilkanaście okrętów z Alexandryi, Smirny i Malty; lecz nie potwierdzaią wiadomości o zaszłey nowey bitwie morskiey; to tylko zdaie się bydź pewnością, że Turecka flotta, do którey przyłączyło się kikanaście żaglów z Stambułu nadeszłych, popłynęła z Tenedos

przeciw Morei. Jsmael Gibraltar krążył z Egipsko - Barbareską eskadrą między Smirną i Scio. Płynące przez Archipelag okręty nie widziały nigdzie Greckiey flotty."

W krótce przybydź tu ma N. Król Neapolitański, który uda się na kongres do Werony.

Od granic Tureckich d. 13 Sierpnia

W nocy z d. 11 na 12 b. m. Janczarowie podpalić mieli Jassy, gdzie spalić sie znowu miało 2000 domów. (Dostrzegacz Austryiacki nic iednak o tem spaleniu nie donosi.)

Małżonka nowego Xcia Wołoszczyzny Ligori Ghika żyie rozwiedziona z nim w Kronstadtcie. Dywan Bukaresztski posłał teraz do niey dwoch Boiarów o oddanie obu iego przy niey będących synów.

Z Gibraltaru d. 8 Sierpnia.

Hiszpania tak dalece zdaie się bydź zagniewaną na Ziednoczone Stany północney Ameryki o uznanie niepodległości południowey Ameryki, iż zamyśla zerwać z niemi związki. Wczoray poplynęła ztąd połnocno-Amerykańska fregata konstytucyia do Minorki, dla zabrania ztamtąd morskiego swoiego składu. Wczoray w wieczór przybyły tu dwa inne tegóż narodu woienne okręty i opatrzywszy się w żywność popłynęły także do Minorki Zdaie się, iż Rząd Hiszpański dał powód do tego wyprzątnienia.

Z Hagi d. 31 Sierpnia.

N. Król poczynił wiele mianowań tak u Dworu, iako też na sprawuiących nasze interessa przy obcych Dworach.

W Arnheim, Steendeeren, Durbrugge i innych mieyscach pożary poczyniły niedawno znaczne szkody.

Hr. Hardenberg, poseł Hanowerski przy Dworze Wiedeńskim, przeiechał onegday przez Bruxellę do Londynu.

Jesienne obroty woyska naszego zaczną się d. 18 Września i trwać będą do 15 Października pod Zeyst i Deventer.

Cena zboża spada tu ciągle; len tylko nie urodził się tego lata.

Naturalna ospa zabrała w Amsterdamie w kilku tygodniach przeszło 100 dzieci.

Z Bruxelli d. 29 Sierpnia.

Królewic Angielski, Xże Kambridgi przeiechał tędy z Hanoweru do Londynu.

Poseł nasz przy Dworze Paryzkim, Baron Fagel, przybył do miasta naszego.

Z nad granicy Francuzkiey dowiaduiemy się iż kilkanaście pułków niezwłocznie udać się ma do południowych departamentów.

Pisma publiczne głoszą z pewnością o zaślubieniu się Królewica Następcy tronu z 15to letnią córką Xcia Leuchtenberg (Eugeniusza Beaharnois), która wniesie małżonkowi swoiemu w posagu ieden mill. franków, które wyznaczył iey Napoleon iako Xiężnie Bononii.

Z Sztokolmu d. 27 Sierpnia.

Dziś oczekiwany iest Król na powrot z Rydboholm. — W podróży do Norwegii towarzyszyć I. K. Mci będą Jenerałowie Boye i Aminoff.

Towarzystwo z znakomitych mężów podało Królowi plan handlowych przedsięwzięć do południowey Ameryki, który Monarcha nietylko pochwalił, ale nadto przyrzekł wspierać działania towarzystwa. Do Lipca roku przyszłego będzie przygotowana wyprawa.

Podług doniesień z Stambułu dozwolona iest Szwedzkim i Norwegskim okrętom żegluga po czarnem morzu.

DODATEK
DO Nro 74.
GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 15 WRZESNIA 1822 ROKU W NIEDZIELĘ.

Z Wiednia d. 4 Września.

Przez nadzwyczayną sposobność (pisze Dostrzegacz Austryiacki) nadeszły tu doniesienia z Stambułu pod d. 21 Sierpnia, które potwierdzaią to wszystko, cośmy w wczorayszym Nrze naszey gazety udzielili. (Zobacz dodatek do przeszłego Nru gazety Krakowskiey.) Powstanie Greków kończy się, iakkolwiek powstańcy wielkiey nie ponieśli klęski. Samo postąpienie naprzód woysk Tureckich, rozprzęgło i rozproszyło w wszystkich mieyscach źle urządzone, a gorzey ieszcze dowodzone ich woysko. Rozwiązaniu tak zwanego senatu w Argos zdaie się, iż towarzyszyły okoliczności, które opiszemy skoro dokładnieyszą o nich powéźmiemy wiadomość. Tyle dotąd dowiedzionym iest z świadectw, którem tylko zaślepieni odmówić mogą wiary, że ani ieden z tych demagogów, których patryiotyczne i heroiczne oświadczenia rozlegały się po wszystkich Europy kraiach, w stanowiącey tey chwili dla sprawy narodu, nietylko osobistey ofiary, ale nawet kroku ku iey ratunkowi nie uczynił. Niezbywało na wzaiemnem obwinianiu się o zdradę, a o kapitulacyi każdy dla siebie tylko myślał. Jeżeliby los nieszczęśliwych Moreanów pomyślnieyszy wziął obrot, niżeli się spodziewać można, tedy byłoby to skutkiem systematu łagodności, który Rząd Turecki i iego wodzowie, bądź tylko z dobrze zrozumianey polityki, względem tych kraiów przybrał.

Podług naynowszych naszych doniesień Churszyd Basza nie powrócił, iak się pod d. 19 doniesło, do Tessalii, ale znaydował się przy głównym swoim korpusie w Koryncie. Zamek Koryntski, w którym Turcy przez cały rok się bronili, oddany został przez powstańców w 24 godzinach.

Listy z Korfu pod d. 13 Sierpnia donoszą, iż woyna w Epirze ukończyła się przez opanowanie przez Turków twierdzy Suli. Poymany przez Turków dowódca Greckich Albańczyków, którzy tey twierdzy bronili, iest wnukiem Ali Baszy Janiny i trzecim synem Mutar Baszy, zaledwo 18 lat liczący. Poddanie się tey mianey za niezdobytą twierdzy przyspieszone bydź miało przez zdradę Greckiego Kapitana, nazwiskiem Jussów

Omer Basza Vrione zaiął się przywróceniem spokoyności i porządku w Albanii. Posłał on także z żądaniem do Angielskiego gubernatora w Korfu o od-

nowienie dawnieyszych stosunków handlowych między tą prowincyią i siedmiu Jońskiemi wyspami, i razem prosił o przytułek dla tych Suliotów, którzy nie zechcą na przyszłość w Albanii pozostać. Lecz przyymowanie znaczney liczby ze wszystkich stron uciekaiących na wyspy Jońskie Greków, zwłaszcza do S. Maura i Zante, podlega tem większey trudności, że morowe powietrze tak dalece grassuie w Albanii, iż między innemi całe miasto Janiny wymrzeć miało, i podobno związek z tą prowincyią przerwany zostanie.

— Dnia 5. —

W wczorayszym Nrze naszey gazety namieniliśmy o zatrważaiącym postępie, które morowe powietrze w Albanii Tureckiey czyni Listy, które dziś od granic Dalmacyi odebraliśmy, potwierdzaią tę smutną wiadomość, z dodatkiem, iż zarażliwa ta choroba rospościera się także w Epirze i Morei, iż wszyscy mieszkańcy opuścili Janinę, co dało zapewne powód do wieści, że wymarli. Na wszystkich wyspach Jońskich naznaczona iest 15stodniowa kwarantanna. Takież ostrożności środki przedsięwzięte są w wszystkich portach Adryiatyckiego morza.

Z Berlina d. 3 Września.

Nayiaśnieyszy Król wyiechał d. 29 Sierpnia z Töplitz, obiadował na zaproszenie u N. Króla Saskiego w letnim zamku Pilnic, nocował w Gross-Hayn, a w sobotę w wieczór d. 30 przybył w pożądanym stanie zdrowia do Potsdamu.

Z Eichstädt d. 24 Sierpnia.

Wczoray przybył tu Królewic Następca tronu Szwedzkiego przy wystrzałach z dział. Dziś rano Xże Eugeniusz Leuchtenberg stawił przed nim władze Xięztwa, a iutro odwiedzi z Xięztwem Neuburg.

Z Minchen d. 30 Sierpnia.

W uroczystość Imienin N. Króla założony bydź ma węgielny kamień na nowy most na rzece Jsar. Koszta na iego wystawienie w kwocie 300,000 Zr. ponosi miasto tuteysze. Na zastąpienie tego wydatku dozwoli Rząd miastu na 6 lat wybieranie opłaty od piwa. Pozostałość od budowy mostu użytą będzie na upięknienie miasta, spłacenie długów szpitala, założenie politechniczney szkoły dla obywatelów, i t. d.

Królewic Karol powrocił tu d. 27 z Francyi i po krótkim pobycie poiechał do Tagernsee.

Z Frankfortu d. 30 Sierpnia.

Pogłoska, iakoby w niektórych Niemieckich kraiach woyskowi urlopnicy do swoich pułków powołanemi byli i czyniono uzbraiania, pochodzi zapewne od spekulantów papierami, którzy przez zatrwożenie publiczności zupełnie celu swoiego dopięli.

Podług wiary godnych listów z Rzymu Oyciec S. nakazać miał przygotowanie mieszkań dla trzech Monarchów, którzy podczas kongressu w Weronie przyrzekli odwiedzić go, iako to: dla N. Cesarza Austryiackiego pałac Venetia, dla N. Cesarza Rossyi pałac Doria, a dla N. Króla Pruskiego pałac Savelli.

Z Karlsruhe d. 21 Sierpnia.

Na końcu przyszłego miesiąca oczekiwany tu iest N. Król pruski w przeieździe do Włoch. Monarcha ten postanowił wyreparować kazać stary szczepowy zamek Hohenzollern, wraz z iego kaplicą, i tuteyszy woyskowy budowniczy Arnold powołany w tym celu został do Hechingen.

Z Norembergi d. 28 Sierpnia.

Ces. Austryiacki prezyduiący Seymowi związkowemu Poseł, Hr. Buol-Schauenstein, przeiechał wczoray przez miasto nasze do Wiednia.

Pruski oboz ćwiczeń pod Teuchern (między Zeitz i Naumburg) rozpocznie obroty swoie d. 4 Września, na które ziechać ma N. Krol.

Od brzegow Menu 31 Sierpnia.

Użalenia gminy Katolickiey w Frankforcie, że pokrzywdzoną iest w nadanych iey przez konstytucyią prawach, załatwił Senat tamteyszy.

W. Xże Hesko-Darmstadtski zezwolił, aby dawno proiektowane połączenie obu Ewanielickich kosciołów w ieden w Nadreńskiey Hessyi do skutku doprowadzone zostało i mianował nawet jeneralny konsystorz.

W. Xże Badeński obeyrzał d. 14 b. m. założony pod Manheimem zakład woyskowego pływania. Zoinierze włożywszy broń i ładownice w kosze przepłynęli, ciągnąc ie za sobą, przez Nekarę.

W Dessau Xże Fryderyk Anhalt ustrzelił d. 11 Lipca na iezziorze Loobben rzadkiego w Niemczech ptaka *Carbo Cormoranus,* który chowa się tylko nad brzegami Norwegskiemi.

Handlowy Radca Darmstadski Hoffmann otwiera pożyczkę dla zagrożonego od Tureckich diabłow (bo ludźmi, wyraża gazeta Moguncka, nazwać nie można morderców Scio) ludu Greckiego. Wystawia po 1000, 500, i 100 Zr. Akcyie z prowizyią po 6 od sta, które za dwa lata przyrzeka wykupić. Donosi w Mogunckiey gazecie, iż wszelkiego stanu ludzie, a nawet dobrze myślący żydzi śpieszą z wszystkich okolic na pomoc Grekom.

Z Hamburga d. 3. Września.

Przeznaczony do Petersburga Konsul Portugalski Pan Lopes, przybył tu; lecz przez zatopienie się okrętu Kapitana Grund, na którym z Lizbony tu płynął, utracił wszystkie swoie rzeczy.

Fregata Lutine, która w roku 1799 wioząc pół milliona funtów szterlingów dla kupców Hamburgskich, zatopiła się pod brzegami Hollenderskiemi. Towarzystwo zaręczaiące za nią, musiało całą wartość zapłacić, nie wiedząc nawet gdzie się podziała, ponieważ żaden z znayduiących się na niey ludzi nie został przy życiu. Gdy niedawno przy nadzwyczaynym ubytku morza pokazała się część tey fregaty, towarzystwo zaręczenia prosiło Rządu Niderlandskiego o pozwolenie wyszukania zatopioney gotowizny; lecz odebrało odpowiedź: że gdy rozbicie nastąpiło w czasie woyny między Angliią i Hollandyią, a zatem wydobydź się mogące pieniądze, są zdobyczą ostatniego Rządu.

— Dnia 5. —

W tey chwili nadeszła tu z Kuxhaven niezawodna wiadomość, że N. Król, Angielski opuścił d. 29 Sierpnia Edinburg. Pocztowy statek, który przywiózł tę wiadomość, napotkał d. 31 Sierpnia okręt na którym Król płynął, ciągniony przez dwa parowe okręty pod Harwich.

Z Wrocławia d. 1 Września.

Dowodzący w Szląsku Jenerał Hr. Zieten i Prezes rządowy wyiechali dziś do wyższego Szląska, dla przyięcia na granicy tey prowincyi N. Cesarza Rossyi i odprowadzenia go aż do granicy Austryiackiey. J. C. Mość zanocuie z d. 8

na 4 Września w Tarnowicach i uda się potem przez Gliwice i Raciborz do Opawy.

Z Kopenhagi d. 31 Sierpnia.

Officerowie korwety Szwedzkiey, która przywiozła Królowi naszemu od Szwedzkiego w podarunku wazony porfirowe, stawionemi byli przed J. K. Mcią.

Z Sztokolmu donoszą powtórnie, iż synowie Xcia Otranto (Fouché) wchodzą w Szwedzą służbę.

Na wyspach Duńskich, w Jutlandyi i Xięztwach Szleswig i Holstein znayduie się 1,336,984 owiec, z których zbieraią corocznie 5,172,192 funtów wełny. Wyprowadzaią z niey za granicę 8000 okrętowych funtów, a resztę w kraiu wyrabiaią. Na Duńskiey osadzie Lichtenau (na zachodnim brzegu Grenlandyi) znalazł Missyionarz Kleinsmidt 500 poganów, którzy ochoczo iego nauki przyymuią i nawet mieysce do chrześciiańskiey służby Bożey oznaczyli.

Z Nowegoiorku d. 30 Lipca.

W przeszłym tygodniu były Król Hiszpański Józef Bonaparte przeiechał w podróży swoiey przez wieś Buffalo, w towarzystwie Kapitana Razy, który dowodził brygiem wiozącym Napoleona z wyspy Elby do Francyi 1815 r.

Podług listów z Bahii wielkie zachodzą tam zaburzenia, ponieważ kraiowcy pragną niepodległości, a znayduiące się 1300 ludzi woyska Portugalskiego, będąc niewzruszenie wierni swey oyczyznie, oświadczyli, iż do ostatniego sprzeciwiać się będą oderwaniu tey prowincyi od macierzystego kraiu. Woyska te zaymuią w mieście S. Salwatora dwie warownie, które, ponieważ ze trzech stron otacza morze, poczytane są za niezdobyte. Gdy Portugalczykowie nie chcą na żaden sposób do Portugalii odpłynąć, przeto dla przymuszenia ich uzbraiano się w całey Bahii, a dla pomocy tey prowincyi znayduie się 500 kraiowego woyska z Rio-Janeiro w drodze. W mieście S. Salwatora spodziewaiąc się mieszkańcy oblężenia, zaopatrywali się w żywność. Jeżeli woyska Portugalskie nie zmienią swoiego postanowienia, tedy nieodzownie nastąpi krwi rozlew. — Mieszkaiący w Rio-Janeiro Anglicy wezwanemi zostali do przyłożenia się przez składki do nadzwyczaynych wydatków.

Z Marselii d. 16 Sierpnia.

Kupieckie listy z Smirny donoszą, iż woysko Perskie po wygraney potyczce sposobi się do oblężenia Erzerum, lecz Turcy nie lękaią się tego, ponieważ ta twierdza znayduie się w dobrym stanie obrony i ma zręcznego dowodcę.

DONIESIENIA.

W dniu 17 Września r. b. o godzinie 9tey z rana w Krakowie na Piasku pod L. 50 odbędzie się w drodze exekucyi sądowey licytacyia na wydzierżawienie mieszkania na rok ieden, to iest od 1go Października r. b. do ostatniego Września 1823 — Tegoż samego dnia o godzinie 3 popołudniu w Krakowie przy Ulicy Grodzkiey w Domu pod L. 103 odbędzie się licytacyia na wydzierżawienie mieszkania na 2gim piętrze składaiącego się z pokoi 4ch, kuchni i piwnicy etc. to iest od 1 Października r. b. do ostatniego Września 1823 r. Chcący licytować raczą bydź opatrzeni w Vadia Złp. 20. — W Krakowie d. 14 Września 1822 r.

H. Salomoński, Kom. Sąd.

Przybyły do Krakowa z Turczech Kupiec, stoiący w Hotelu Drezdeńskim JP. Lipińskiego, w rynku pod Nrem 490 poleca się Prześwietney Publiczności z szalami dyftykowemi, szalami Bagdadzkiemi i takiemiż chustkami, tudzież innemi towarami Tureckiemi, które każdego czasu widzieć można w powyższym Hotelu pod Nrem 6 na pierwszym piętrze.